

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ความเห็นรายมาตรา)

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
ร่างมาตรา ๓ (มาตรา ๑๒๑/๑)				
๑.	ร่างมาตรา ๓ เพิ่มเป็นมาตรา ๑๒๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการ ทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑	สำนักงานศาลยุติธรรม	เห็นด้วยกับหลักการที่นำพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ มาใช้บังคับกับ การดำเนินคดีร่ำรวยผิดปกติ ซึ่งเป็นคดีแพ่ง	-
		กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... มาตรา ๑๒๑/๑ ที่ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือ คำสั่งของศาลได้เสมือนเป็นโจทก์ ในคดีที่อัยการ สูงสุดเป็นโจทก์ยื่นคำร้องในคดีร้องขอให้ทรัพย์สิน ตกเป็นของแผ่นดินนั้น ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๑๙ ประกอบมาตรา ๗๗ ได้วางหลักการในการ ดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการไต่สวนและมีความเห็น หรือวินิจฉัยว่าผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ และหาก อัยการสูงสุด เห็นว่าสำนวนการไต่สวนดังกล่าว ยังไม่สมบูรณ์และคณะกรรมการร่วมไม่อาจหา	-

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>ข้อยุติได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินนั้น รวมทั้งบรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติได้เอง ดังนั้น หากพิจารณาจากหลักการดังกล่าวแล้ว เห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีเจตนารมณ์ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้ไต่สวนรวบรวมพยานหลักฐานและมีความเห็นหรือวินิจฉัยคดีมาแต่ต้นเป็นผู้เสนอพยานหลักฐานในชั้นศาลด้วย ดังนั้น หากอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นต่างกันและไม่อาจหาข้อยุติได้ การให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจอุทธรณ์หรือฎีกาได้แล้วแต่กรณี เสมือนเป็นโจทก์ในคดี ย่อมเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว</p>	
		สำนักงานศาลปกครอง	<p>โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๔ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้รวมถึงหน้าที่และอำนาจอื่นที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายด้วย และมาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญดังกล่าว บัญญัติว่า ภายใต้บังคับ มาตรา ๒๓๖ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบ</p>	<p>ประเด็นการเสนอร่างมาตรา ๑๒๑/๑ นั้น เนื่องจากการดำเนินการยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดิน กรณีที่มีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ นั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๔ ประกอบ มาตรา ๒๓๕ (๒) และพระราชบัญญัติประกอบ</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตศ.การศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระหรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ตามมาตรา ๒๓๔ (๑) ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้สวนข้อเท็จจริงและหากมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เห็นว่าผู้นั้นมีพฤติการณ์หรือกระทำความผิดตามที่ได้สวน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) ถ้าเป็นกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๒๒๖ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาโดยอนุโลม (๒) กรณีนอกจาก (๑) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำเนินการอื่น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการ</p>	<p>รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๑๘ ประกอบมาตรา ๒๑๙ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.</p> <p>แต่โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ในหมวด ๕ ส่วนที่ ๒ การดำเนินการกรณีร้ายชัดผิดปกติ ไม่มีการกำหนดบทบัญญัติในลักษณะเดียวกันกับมาตรา ๗๙^๑ ที่กำหนดให้ในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาแล้ว อัยการสูงสุดเห็นควรไม่อุทธรณ์ ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบ การพิจารณาด้วยไว้ส่งผลให้เกิดช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดปัญหาในทางปฏิบัติที่องค์กรอัยการ</p>

^๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗๙ ในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาแล้ว ถ้าอัยการสูงสุดเห็นควรอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาต่อไปให้ดำเนินการได้ กรณีที่อัยการสูงสุดเห็นควรไม่อุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบการพิจารณาด้วย ในคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ การจะอุทธรณ์หรือไม่ ให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัยเฉพาะกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงเท่านั้น ส่วนกรณีอื่นเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สอบสวนแล้วเสร็จจะต้องส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้น เมื่อกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของอัยการสูงสุดในการฟ้องคดีดังกล่าวแล้ว หน้าที่และอำนาจในการพิจารณาเพื่ออุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลจึงเป็นของอัยการสูงสุดเช่นกัน</p> <p>ดังนั้น การที่ร่างมาตรา ๑๒๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลได้เสมือนเป็นโจทก์ในคดี จึงอาจจะเป็นบทบัญญัติที่เกินเลยไปกว่ามาตรา ๒๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดไว้ นอกจากนี้ ยังอาจเป็นการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่คู่ความในคดี สามารถยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลได้ อันเป็นการขัดกับหลักการในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลที่ต้องกระทำโดยคู่ความในคดี</p>	<p>ไม่แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นควรไม่อุทธรณ์ ในกรณีการดำเนินการกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งเฉพาะในคดีร้ายรอยผิดปกติ ทั้งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรเดียวที่มีอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในการไต่สวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดฐานร้ายรอยผิดปกติ เนื่องจากเห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๗๙ นำมาใช้กับการดำเนินคดีอาญาเท่านั้น เมื่อการดำเนินคดีร้ายรอยผิดปกติเป็นการดำเนินคดีทางแพ่ง ดังนั้น อัยการสูงสุดจึงไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องแจ้งหรือหารือกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามความในมาตราดังกล่าวข้างต้น ทั้งที่การดำเนินการกรณีร้ายรอยผิดปกตินำไปสู่การร้องขอให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร้ายรอยผิดปกติดักเป็นของแผ่นดินเป็นประเด็นสำคัญ กลับขาดกระบวนการตรวจสอบกลั่นกรองให้รอบคอบอีกชั้นหนึ่ง เพื่อปกป้องประโยชน์ของรัฐอย่างถึงที่สุดเสียก่อน</p> <p>ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทำให้เกิดความชัดเจนถึงกระบวนการดำเนินการ อันเป็นการป้องกันปัญหาความไม่สอดคล้องกันในการตีความกฎหมายและมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้ต้องจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด จึงเป็นการ</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>เท่านั้น ประกอบกับเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ก็มีได้มีบทบัญญัติใดให้สิทธิบุคคลอื่น ซึ่งไม่ใช่คู่ความในคดียื่นอุทธรณ์ได้เช่นกัน</p>	<p>สมควรที่จะกำหนดให้อัยการสูงสุดหรือต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อน ในกรณีให้อัยการสูงสุดจะไม่อุทธรณ์หรือฎีกาคำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน และกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มียุติยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลได้เอง ในกรณีที่อัยการสูงสุดจะไม่อุทธรณ์หรือฎีกา</p>
		สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	<p>ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๔ (๑) ประกอบมาตรา ๒๓๕ (๒) บัญญัติว่า ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ ร่ำรวยผิดปกติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจไต่สวนและมีความเห็น โดยให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อพิจารณาความในร่างมาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๑๒๑/๑ ที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลได้เสมือนเป็นโจทก์ในคดีนั้น อาจขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่มุ่งหมายให้อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ในการฟ้องและดำเนินคดีดังกล่าวหรือไม่ ประกอบกับการเสมือนเป็นโจทก์โดยไม่ได้เป็นโจทก์มาตั้งแต่ศาลชั้นต้น อาจจะไม่เป็นไปตามลักษณะหรือ</p>	<p>ความในร่างมาตรา ๓ กำหนดเพิ่มมาตรา ๑๒๑/๑ ที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลได้เสมือนเป็นโจทก์ในคดีนั้น ไม่ได้ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นการกำหนดการดำเนินการภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ ร่ำรวยผิดปกติ และส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๔ (๑) ประกอบมาตรา ๒๓๕ (๒) แล้ว</p> <p>ส่วนการเสนอร่างมาตรา ๑๒๑/๑ นั้น เนื่องจากกรดำเนินการยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดิน กรณีที่มีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			หลักของการดำเนินคดีทั่วไปในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาที่ตามปกติแล้วผู้ที่จะมีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาจะต้องมีฐานะเป็นคู่ความมาตั้งแต่ในศาลชั้นต้นหรือไม่	<p>ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มีพฤติการณ์ ร่ำรวยผิดปกติ นั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๔ ประกอบ มาตรา ๒๓๕ (๒) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๑๘ ประกอบมาตรา ๒๑๙ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินภายในเก้าสิบ วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.</p> <p>แต่โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ในหมวด ๕ ส่วนที่ ๒ การดำเนินการกรณี ร่ำรวยผิดปกติ ไม่มีการกำหนดบทบัญญัติในลักษณะเดียวกันกับมาตรา ๗๙^๒ ที่กำหนดให้ในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาแล้ว อัยการสูงสุดเห็นควรไม่อุทธรณ์ ให้แจ้งให้</p>

^๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗๙ ในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาแล้ว ถ้าอัยการสูงสุดเห็นควรอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาต่อไปให้ดำเนินการได้ กรณีที่อัยการสูงสุดเห็นควรไม่อุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบการพิจารณาด้วย ในคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ การจะอุทธรณ์หรือไม่ ให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
				<p>คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบ การพิจารณาด้วยไว้ ส่งผลให้เกิดช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดปัญหาในทางปฏิบัติที่องค์กรอัยการ ไม่แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่ยอการสูงสุดเห็นควรไม่อุทธรณ์ ในกรณีการดำเนินการกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งเฉพาะในคดีร่ำรวยผิดปกติ ทั้งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรเดียวที่มีอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในการไต่สวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ</p> <p>เนื่องจากเห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๗๙ นำมาใช้กับการดำเนินคดีอาญาเท่านั้น เมื่อการดำเนินคดีร่ำรวยผิดปกติเป็นการดำเนินคดีทางแพ่ง ดังนั้น อัยการสูงสุดจึงไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องแจ้งหรือหารือกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามความในมาตราดังกล่าวข้างต้น ทั้งที่การดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกติอันนำไปสู่การร้องขอให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินเป็นประเด็นสำคัญ กลับขาดกระบวนการตรวจสอบกลั่นกรองให้รอบคอบอีกชั้นหนึ่ง เพื่อปกป้องประโยชน์ของรัฐอย่างถึงที่สุดเสียก่อน</p> <p>ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทำให้เกิดความชัดเจนถึงกระบวนการดำเนินการ อันเป็นการป้องกันปัญหาความไม่สอดคล้องกันในการตีความกฎหมาย</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
				<p>และมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้ต้องจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด จึงเป็นการสมควรที่จะกำหนดให้อัยการสูงสุดหรือต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อน ในกรณีที่อัยการสูงสุดจะไม่อุทธรณ์หรือฎีกาคำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน และกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลได้เอง ในกรณีที่อัยการสูงสุดจะไม่อุทธรณ์หรือฎีกา</p>
		กระทรวงศึกษาธิการ	เห็นด้วยตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช.	-
		สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	แนวความคิดการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองควรมีการตรวจสอบและถ่วงดุล คือ การให้อำนาจแต่ละอำนาจมีการดูแลและคานอำนาจซึ่งกันและกันระหว่างองค์กรถือว่ามีความสำคัญในการป้องกันมิให้การใช้อำนาจไปในทางมิชอบ และปราศจากการควบคุมและถือเป็นหลักการสำคัญที่จะช่วยก่อให้เกิดหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจรัฐไปในทางที่ไม่ชอบ ซึ่งการ	โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ในหมวด ๕ ส่วนที่ ๒ การดำเนินการกรณี รำรวยผิดปกติ ไม่มีการกำหนดบทบัญญัติในลักษณะเดียวกันกับมาตรา ๗๙ ^๓ ที่กำหนดให้ในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาแล้ว อัยการสูงสุดเห็นควรไม่อุทธรณ์ ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบและรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ

^๓ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗๙ ในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาแล้ว ถ้าอัยการสูงสุดเห็นควรอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาต่อไปให้ดำเนินการได้ กรณีที่อัยการสูงสุดเห็นควรไม่อุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบการพิจารณาด้วย ในคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ การจะอุทธรณ์หรือไม่ ให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>ตรวจสอบการใช้อำนาจสามารถกระทำได้ใน ๒ ลักษณะ คือ การตรวจสอบโดยองค์กรภายใน และการตรวจสอบโดยองค์กรภายนอก ส่วนการถ่วงดุลนั้นเป็นการดำเนินการขององค์กรหนึ่งที่มีอำนาจถ่วงดุลหรือยับยั้งการใช้อำนาจของอีกองค์กรหนึ่ง เพื่อให้เกิดความสมดุลในการใช้อำนาจขององค์กรต่าง ๆ และป้องกันมิให้องค์กรหนึ่งองค์กรใดมีอำนาจมากเกินไปซึ่งถือเป็นกลไกการควบคุมมิให้เกิดการใช้อำนาจโดยมิชอบซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยเรื่องกล่าวหากรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำ ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากรณีมีมูลที่จะดำเนินคดีแล้วจะต้องส่งรายงาน เอกสารและพยานหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป ซึ่งเป็น “องค์กรตรวจสอบข้อเท็จจริงชั้นก่อนฟ้องคดีอาญา” ในกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น ในการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน รัฐเป็นผู้เสียหาย ในกรณีที่ยัยการสูงสุดเป็นโจทก์ฟ้องตั้งแต่ต้นอำนาจในการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือ</p>	<p>ป.ป.ช. ประกอบการพิจารณาด้วยไว้ ส่งผลให้เกิดช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดปัญหาในทางปฏิบัติที่องค์กรอัยการไม่แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่ยัยการสูงสุดเห็นควรไม่อุทธรณ์ ในกรณีการดำเนินการกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และผู้ดำรงตำแหน่งเฉพาะในคดีร้ายแรง ผิดปกติ ทั้งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรเดียวที่มีอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในการไต่สวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดฐานร้ายแรง ผิดปกติ เนื่องจากเห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๗๙ นำมาใช้กับการดำเนินคดีอาญาเท่านั้น เมื่อการดำเนินคดีร้ายแรง ผิดปกติเป็นการดำเนินคดีทางแพ่ง ดังนั้น อัยการสูงสุดจึงไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องแจ้งหรือหารือกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามความในมาตราดังกล่าวข้างต้น ทั้งที่การดำเนินการกรณีร้ายแรง ผิดปกติ อันนำไปสู่การร้องขอให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร้ายแรง ผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินเป็นประเด็นสำคัญ กลับขาดกระบวนการตรวจสอบกลับกรองให้รอบคอบอีกชั้นหนึ่ง เพื่อปกป้องประโยชน์ของรัฐอย่างถึงที่สุดเสียก่อน</p> <p>ประกอบกับตามร่างมาตรา ๓ ที่ได้เสนอให้มีการเพิ่มเติมกฎหมายมาตรา ๑๒๑/๑ เพื่อปรับปรุงกลไก และเพิ่มประสิทธิภาพในการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>คำสั่งของศาล สมควรเป็นอำนาจของอัยการสูงสุดเพียงผู้เดียว ไม่สมควรก้าวล่วง หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า อัยการสูงสุดใช้ดุลพินิจโดยมิชอบช่วยเหลือผู้ใด หรือกระทำการทุจริต ก็มีกระบวนการคอยตรวจสอบและควบคุมตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและระเบียบของสำนักงานอัยการสูงสุดอยู่แล้ว รวมทั้งเมื่อพิจารณามาตรา ๗๗ ถึงมาตรา ๗๙ กำหนดให้การเริ่มฟ้องคดีต้องให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ดำเนินการฟ้องคดีด้วย จึงเป็นหน้าที่และอำนาจของอัยการสูงสุดในการพิจารณาและรับผิดชอบในคดีแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งกระบวนการแล้ว ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งเห็นว่า การบัญญัติกฎหมายให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลได้เสมือนเป็นโจทก์ในคดีของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... มาตรา ๑๒๑/๑ อาจไม่สอดคล้องตามหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลดังกล่าว</p> <p>แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินการยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ไม่มีการกำหนดบทบัญญัติในลักษณะเดียวกันกับมาตรา ๗๙ ที่กำหนดให้ในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาแล้ว อัยการสูงสุดเห็นควร</p>	<p>ตำแหน่งทางการเมือง ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใต้สวนแล้วและมีความเห็นว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระร่ำรวยผิดปกติ โดยกำหนดให้อัยการสูงสุดต้องหารือกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีที่จะไม่อุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อีกทั้งยังเพิ่มกลไกให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาของศาลได้เสมือนเป็นโจทก์ด้วยเช่นกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปกป้องประโยชน์ของรัฐอย่างถึงที่สุด</p> <p>ดังนั้น การดำเนินการตามข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งจึงอาจไม่เพียงพอต่อการเสริมประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายหรือการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>ไม่อุทธรณ์ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบการพิจารณาด้วยไว้ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นว่า ในกรณีนี้เพื่อเป็นการอุดช่องว่างของกฎหมาย และแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติ เกิดความชัดเจน ถึงกระบวนการดำเนินงานดำเนินการ จึงเห็นสมควร ที่ต้องนำกระบวนการหรือขั้นตอนตามบทบัญญัติ มาตรา ๗๙ มาใช้กับการดำเนินการกรณีร่ำรวย ผิดปกติด้วย</p>	
		สำนักงานอัยการสูงสุด	<p>ร่างมาตรา ๓ ที่ให้เพิ่มเติมความเป็น มาตรา ๑๒๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีสาระสำคัญในการ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการ อุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ได้เสมือนเป็นโจทก์ในคดีนั้น เป็นเรื่องที่ขัดต่อ หลักการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่ง ของศาล ด้วยเหตุที่กฎหมายมุ่งหมายให้อัยการ สูงสุดเป็นผู้ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของ แผ่นดิน แม้ในทางวิชาการจะเห็นว่าเป็นการ ดำเนินการในเรื่องทางแพ่ง แต่ก็เห็นได้ว่า ฐานอันเป็นที่ตั้งในการยื่นคำร้องเพื่อให้ทรัพย์สิน ตกเป็นของแผ่นดินนั้น ต้องอาศัยพยานหลักฐาน ที่มาจากการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อยื่น</p>	<p>ประเด็นนี้เป็นประเด็นเดียวกันกับที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เสนอ (ร่าง) พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... แก้ไขมาตรา ๒๕๖๑ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ด่วนที่สุด ที่ ปช ๐๐๒๖/๐๑๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ โดยได้มีการชี้แจงในประเด็นนี้ว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๒ กำหนดให้อัยการสูงสุดเป็น ผู้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของ แผ่นดินเช่นเดียวกับกรณีของการดำเนินคดีอาญา ในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ แต่สำหรับกรณีที่ ศาลได้มีคำสั่งยกคำร้องและเป็นกรณีที่สมควรจะ พิจารณาว่าจะต้องอุทธรณ์หรือฎีกาคำสั่งของศาล หรือไม่นั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>คำร้องต่อศาลแล้วพนักงานอัยการในฐานะผู้ยื่นคำร้องและในฐานะคู่ความในคดีซึ่งดำเนินกระบวนการพิจารณาสืบพยานหลักฐานต่อศาลย่อมต้องเข้าใจถึงรูปคดีเป็นอย่างดี ด้วยความที่เป็นคู่ความในคดีมาแต่ต้น การที่ร่างมาตรา ๓ ให้เพิ่มเติมความมาตรา ๑๒๑/๑ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลได้เสมือนเป็นโจทก์ในคดีนั้น ทั้งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้เป็นคู่ความ หรือดำเนินคดีในชั้นศาลมาแต่ต้น ย่อมไม่เป็นไปตามหลักการดำเนินคดีในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันเป็นหลักสากลซึ่งหากพิจารณาถึงกลไกในการอุทธรณ์และฎีกา เช่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งก็ได้บัญญัติให้เฉพาะคู่ความเท่านั้นถึงจะมีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการอุทธรณ์หรือฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายก็ตาม ซึ่งการที่เป็นคู่ความมาตั้งแต่ในศาลชั้นต้นย่อมรู้ข้อเท็จจริงในการไต่สวนหรือสืบพยานในชั้นศาลโดยตรงอย่างต่อเนื่องระหว่างคู่ความทั้งสองฝ่ายต่อหน้าศาลชั้นต้นมาโดยตลอด ย่อมเข้าใจในสภาพพยานหลักฐานที่น่าสืบเป็นอย่างดีจึงอยู่ในฐานะที่ถูกต้องตามเหตุผลสากลที่จะเป็นผู้อุทธรณ์ฎีกาโต้แย้งคำพิพากษาของศาลได้เท่านั้น การที่จะกำหนดให้ผู้ที่มีใช้คู่ความมาแต่ต้น มีอำนาจ</p>	<p>ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มิได้กำหนดให้อัยการสูงสุดต้องหารือต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เช่นเดียวกับการหารือในกรณีศาลยกฟ้องในความผิดทางอาญาหรือความผิดฐานทุจริต จึงเป็นการสมควรที่จะกำหนดให้อัยการสูงสุดหารือต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อน ในกรณีที่อัยการสูงสุดจะไม่อุทธรณ์หรือฎีกาคำร้องขอให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดิน และกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ได้เองในกรณีที่อัยการสูงสุดจะไม่อุทธรณ์หรือฎีกา เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรหลักที่ทำหน้าที่ในการปราบปรามการทุจริตจึงจำเป็นต้องมีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและจัดการทุจริตอย่างเข้มงวด ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ดำเนินคดีทุจริตแทนรัฐ จึงมีส่วนได้เสียในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ด้วย จึงควรกำหนดให้สิทธิในการอุทธรณ์หรือฎีกาแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช.</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			อุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งยอมเป็นการไม่ชอบด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าว	
ร่างมาตรา ๔ (มาตรา ๑๒๒)				
๒.	<p>ร่างมาตรา ๔ ยกเลิกความ ในมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการ ทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ แล้วบัญญัติความใหม่</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>	<p>กรณีร่างมาตรา ๑๒๒ บัญญัติให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการยื่นคำร้องขอให้ ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินได้เองโดยตัดอำนาจ ของอัยการสูงสุดออกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกตินั้นเห็นว่าเป็น การรักษาประโยชน์ของรัฐเป็นบทบาทสำคัญ ขององค์กรอัยการ ทั้งในส่วนคดีแพ่งและคดีอาญา ดังนั้น การยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็น ของแผ่นดินโดยผ่านองค์กรอัยการก่อน จึงเป็น กลไกที่สำคัญในการถ่วงดุลอำนาจระหว่าง คณะกรรมการ ป.ป.ช. กับองค์กรอัยการเพื่อ รักษาประโยชน์ของแผ่นดิน จึงควรเห็นควรคงไว้ ซึ่งอำนาจของอัยการสูงสุดตามมาตรา ๑๒๒ เดิม</p>	<p>หลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ (Checks and Balances) เป็นหัวใจสำคัญในหลักการ แบ่งแยกอำนาจที่ต้องมีระบบการตรวจสอบและ ถ่วงดุลกัน ทฤษฎีดังกล่าวเป็นทฤษฎีสมมติ ที่ต้องการ นำเอาอำนาจมาแบ่งแยกให้แต่ละองค์กรเป็นผู้ใช้อำนาจ ในลักษณะที่ไม่ใช่แยกออกจากกันโดย เด็ดขาด เป็นระบบกำหนดความสัมพันธ์ระหว่าง องค์กรที่ใช้อำนาจทั้งสามโดยมีดุลแห่งอำนาจ คือ การให้แต่ละอำนาจที่แยกให้แต่ละองค์กรใช้ต่างมี ฐานะเท่ากัน ทำให้อำนาจต้านด้วยอำนาจจนเกิดการ ดุลยภาพระหว่างอำนาจซึ่งกัน และกันได้ ทฤษฎีนี้ ต้องการให้มีระบบการแยกหรือจำแนกอำนาจในแต่ละ องค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยออกตามหลักการ แบ่งแยกอำนาจ คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจ บริหาร อำนาจตุลาการ โดยที่ทุกอำนาจต่างตรึงกัน ไว้ซึ่งกันและกัน (สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย. ๒๕๖๑ : ๔๒๓ อ้างถึงใน สกฤษกันต์ หนองหาร. ๒๕๖๑ : ๒๑) ทั้งนี้ หากพิจารณาหลักการแบ่งแยกอำนาจ อย่างเป็นระบบ อาจแยกพิจารณาการแบ่งแยกอำนาจ ในแง่ของความแตกต่างตามอำนาจหน้าที่ของรัฐ ซึ่งก่อให้เกิดการแบ่งแยกองค์กรตามขอบเขตอำนาจ หน้าที่ที่แตกต่างกัน หรือเรียกกันว่า “การแบ่งแยก</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
				<p>อำนาจตามภารกิจ” และ “การแบ่งแยกอำนาจในแง่ของตัวบุคคล” โดยวิธีการแบ่งแยกอำนาจของรัฐเช่นนี้ รวมทั้งการกำหนดให้องค์กรอื่น ๆ เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการแต่งตั้งบุคคลเข้าสู่อำนาจใดอำนาจหนึ่ง หรือการให้มีสิทธิโต้แย้งคัดค้านอำนาจอื่นหรือสิทธิในการควบคุมตรวจสอบทั้งในแง่ของการแบ่งแยกอำนาจตามภารกิจและในแง่ของตัวบุคคลแล้ว กรณีก็จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจต่าง ๆ ในการยับยั้งซึ่งกันและกัน และทำให้เกิดความสมดุลระหว่างอำนาจ ไม่ทำให้อำนาจใดอำนาจหนึ่งมีอำนาจโดยเบ็ดเสร็จ ในขณะที่เดียวกัน ก็จะไม่ทำให้อำนาจใดอำนาจหนึ่งอยู่ภายใต้อำนาจอื่นโดยสิ้นเชิงด้วย สภาพการณ์เช่นนี้จะทำให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้รับความคุ้มครองอันเป็นความมุ่งหมายประการสำคัญของหลักนิติรัฐ (บรรเจิด สิงคะเนติ./ (๒๕๔๓)/ การควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ./ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๖,/จากเว็บไซต์: http://publiclaw.net/publaw/view.aspx?id=๒๔๑)</p> <p>เห็นได้ว่า แม้จะมีการเสนอแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใต้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายวยผิดปกติได้เอง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า การดำเนินการตามร่างกฎหมายฉบับนี้</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
				<p>จะขาดการตรวจสอบหรือถ่วงดุลในการใช้อำนาจไปโดยสิ้นเชิง เนื่องจากบทบาทในการตรวจสอบถ่วงดุล การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นบทบาทหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการร้องขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดิน ยังคงยึดถือหลักการควบคุมตรวจสอบการใช้ดุลพินิจผ่านทาง การพิพากษาคดีของศาลเป็นสำคัญ</p> <p>นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยังได้กำหนดกลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจโดยมิชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ด้วยแล้ว ประกอบกับ เมื่อพิจารณา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๕ ที่กำหนดให้องค์กรอิสระเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นให้มีความอิสระ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย และการปฏิบัติหน้าที่ และการใช้อำนาจขององค์กรอิสระต้องเป็นไป โดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติ ทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และมาตรา ๒๓๔ (๒) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจ ไล่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมเพื่อดำเนินการต่อไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยความตาม</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
				<p>มาตราดังกล่าวมีความมุ่งหมายเพื่อรับรองถึงความ เป็นอิสระขององค์กรอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ และ หน้าที่และอำนาจเฉพาะที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็น ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. การนำหลักการ ตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ (Checks and Balances) มาเป็นเหตุผลที่จะคงให้การดำเนินการ ดังกล่าวเป็นอำนาจขององค์กรอัยการ ในทางหนึ่ง อาจพิจารณาได้ว่า เป็นการก้าวล่วงต่อความมุ่งหมาย หรือหน้าที่และอำนาจที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เช่นกัน และเมื่อพิจารณาความ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ แล้ว การดำเนินการร้องขอให้ทรัพย์สินกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ ตกเป็นของแผ่นดินไม่ได้กำหนดไว้ให้ อัยการสูงสุดต้องดำเนินการยื่นคำร้องขอต่อศาลที่มี เขตอำนาจดังเช่นที่กำหนดไว้สำหรับกรณีผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ตุลาการศาล รัฐธรรมนูญผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่า การตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบกับเมื่อพิจารณา ส่วนท้ายของมาตรา ๒๓๔ (๒) ด้วยแล้ว เห็นได้ว่า การที่อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องขอต่อศาล อาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อขอให้ ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งถูกกำหนดไว้ใน มาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ นั้น คือ</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
				<p>การดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่มาตรา ๒๓๔ (๒) ส่วนท้ายกำหนดไว้</p> <p>การเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินต่อไป จึงเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเสนอให้มีการแก้ไขการดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าวได้</p> <p>ดังนั้น ในประเด็นนี้จึงต้องพิจารณาถึงความสมดุลของการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพและผลกระทบต่อสิทธิของประชาชนที่ควรเป็นไปอย่างจำกัด กรณีจึงเป็นการสมควรที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเสนอให้มีการแก้ไขร่างกฎหมายมาตรานี้</p>
		สำนักงานศาลยุติธรรม	<p>มีข้อสังเกตว่าโดยหลักแล้วพนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินคดีทั้งในคดีอาญาและคดีแพ่งแทนหน่วยงานของรัฐที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ พนักงานอัยการจึงมีอำนาจหน้าที่ในการกลั่นกรองสำนวนการไต่สวน เอกสารพยานหลักฐาน และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อันเป็นไปตามหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ (Check and Balance) ระหว่างองค์กร ซึ่งควรนำมาใช้ในกรณีนี้ด้วย</p>	<p>ขอชี้แจงตามที่ได้ชี้แจงไว้แล้วต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติข้างต้น เนื่องจากเป็นประเด็นเดียวกัน</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
		สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	เห็นว่าการลดบทบาทขององค์กรอัยการในการกลั่นกรองคดีก่อนขึ้นสู่ศาลจะทำให้กลไกดังกล่าว ขาดการถ่วงดุลการใช้อำนาจ	ขอชี้แจงตามที่ได้ชี้แจงไว้แล้วต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติข้างต้น เนื่องจากเป็นประเด็นเดียวกัน
		สำนักงานศาลปกครอง	เมื่อพิจารณาเทียบเคียงมาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัยไว้เฉพาะกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใด มีพฤติการณ์ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงเท่านั้น ส่วนกรณีอื่นเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนแล้วเสร็จ จะต้องส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญดังกล่าวมีความมุ่งหมายให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจเสนอเรื่องต่อศาลได้เฉพาะกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงเท่านั้น ส่วนกรณีอื่น ๆ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของอัยการสูงสุด ดังนั้น การที่ร่างมาตรานี้ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายแรงผิดปกติ ให้ประธานกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่	ความตามมาตรา ๒๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งตามร่างที่เสนอเป็นการเสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการรั่วไหลผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายแรงผิดปกติ ดังนั้น การตีความของสำนักงานศาลปกครอง อาจเป็นการตีความที่เกินเลยไปกว่าบทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญ เนื่องจากหากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมุ่งหมายจะให้การดำเนินการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินของเจ้าหน้าที่ของรัฐนอกเหนือจากผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๓๕ จะต้องดำเนินการเหมือนกันแล้ว ย่อมสามารถกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญได้ การที่ไม่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญแทนในส่วนที่เป็นรายละเอียด ย่อมหมายความว่าสามารถที่จะกำหนดกระบวนการขั้นตอนสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นอย่างอื่นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>รื้อรอยผิปกตติตกเป็นของแผ่นดินจึงอาจเกินเลยไปจากบทบัญญัติมาตรา ๒๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่กำหนด นอกจากนี้ การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐรื้อรอยผิปกตติและมีการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่รื้อรอยผิปกตติตกเป็นของแผ่นดินนั้น ความในร่าง มาตรา ๑๒๒ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจงคำวินิจฉัยไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาเพื่อสั่งลงโทษไล่ออกโดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่สำหรับผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใต้สวนและวินิจฉัยว่าข้าราชการดังกล่าว รื้อรอยผิปกตติให้แจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แจ้งไปยังประธานกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ประธานกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานกรรมการอัยการแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการของ</p>	<p>กับรัฐธรรมนูญ การตีความรัฐธรรมนูญควรตีความโดยเคร่งครัด และกรณีนี้ไม่ใช่กรณีที่จะต้องมีการนำกฎหมายมาอนุโลมใช้โดยเทียบเคียงแต่อย่างใด</p> <p>ส่วนประเด็นการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจขอชี้แจงตามที่ได้ชี้แจงไว้แล้วต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติข้างต้น เนื่องจากเป็นประเด็นเดียวกัน</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>ข้าราชการประเภทนั้น และในกรณีที่มีการสั่งให้พ้นจากราชการให้ถือว่าเป็นการให้พ้นจากราชการ เพราะกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ ส่วนผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ส่งคำวินิจฉัยไปยัง ผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง เพื่อสั่งให้พ้นจากตำแหน่งและให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการทุจริตต่อหน้าที่ นอกจากนี้ ยังให้อำนาจผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ถูกกล่าวหาบางตำแหน่งสามารถสั่งไล่ออกหรือดำเนินการถอดถอนได้โดยไม่ต้องสอบสวนหรือขอมติจากคณะรัฐมนตรี หรือความเห็นชอบจากองค์การบริหารงานบุคคล</p> <p>ดังนั้น เมื่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายแรงผิดปกติและมีการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร้ายแรงผิดปกติตกเป็นของแผ่นดิน ส่งผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาในอันที่จะต้องถูกลงโทษไล่ออก ให้พ้นจากราชการ หรือให้พ้นจากตำแหน่ง โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่ กรณีจึงเห็นเป็นการสมควรที่จะต้องมืองค์กรอัยการในการตรวจสอบและถ่วงดุล การใช้อำนาจดังกล่าวเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของคำวินิจฉัย โดยเห็นว่า ตามบทบัญญัติที่ใช้ในปัจจุบันที่กำหนดให้</p>	

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานสำนวนการไต่สวน และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริต และประพฤติมิชอบเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติ ตกเป็นของแผ่นดินนั้น มีความเหมาะสมแล้ว</p>	
		สำนักงาน ก.พ.	<p>ร่างมาตรา ๔ ซึ่งให้ยกเลิกความตาม มาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๑๒๒ วรรคสอง และวรรคห้า (ฉบับแก้ไข) บัญญัติว่า ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาสั่งลงโทษไล่ออกภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่และไม่ต้องสอบสวนหรือ ขอมติจากคณะรัฐมนตรี หรือขอความเห็นชอบจากองค์กรกลางบริหารงานบุคคล ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยพิจารณา มีความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ ๓๑๕/๒๕๖๓ สรุปใจความได้ว่า “การสั่งลงโทษไล่ออกในกรณี ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่าข้าราชการพลเรือน สามัญร่ำรวยผิดปกติเป็นการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ อันเป็นบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการ หน้าที่ อำนาจ</p>	<p>ในประเด็นนี้ เนื่องจากร่างมาตรา ๑๒๒ วรรคสอง และวรรคห้า เป็นเนื้อความตามบทบัญญัติเดิมเพียงแต่มีการปรับแก้เป็นวรรคใหม่เท่านั้น มิได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อความ แต่อย่างไร ประกอบกับ ในเรื่องของการลงโทษไล่ออกอดีตข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้ว ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษไล่ออกตามฐานความผิด ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด โดยอาศัย อำนาจตามมาตรา ๑๒๒ ได้ สอดคล้องกับแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาต่อประเด็นปัญหาว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แจ้งคำวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นอดีตข้าราชการร่ำรวยผิดปกติ ตามมาตรา ๑๒๒ แห่ง พ.ร.บ. ป.ป.ช. ผู้บังคับบัญชาสามารถใช้อำนาจตามมาตราดังกล่าว ลงโทษไล่ออกอดีตข้าราชการผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ อย่างไร</p> <p>โดยคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า “พ.ร.บ. ป.ป.ช. เป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ที่ตราขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ หากบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวกำหนดหน้าที่และอำนาจ หรือ</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>ในการดำเนินการทางวินัยไว้เป็นการเฉพาะ การดำเนินการจึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าวโดยไม่จำเป็น ต้องดำเนินการตามกระบวนการหรือขั้นตอนปกติที่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้ ผู้บังคับบัญชาจึงมีอำนาจสั่งลงโทษแก่อดีตข้าราชการพลเรือนสามัญได้” อย่างไรก็ตาม กรณีนี้เห็นควรบัญญัติให้ชัดเจนว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนมีอำนาจสั่งลงโทษไล่ออกได้ แม้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหา ดังกล่าวจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนหรือหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มี คำวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติ</p>	<p>วิธีการใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว การดำเนินการใด ๆ จึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว โดยไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามกระบวนการหรือขั้นตอนปกติที่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้ เว้นแต่ในพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนั้นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อมาตรา ๑๒๒ แห่ง พ.ร.บ. ป.ป.ช. ได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหาว่าร้ายผิดปกติในวรรคสามและวรรคหกไว้แล้วว่า ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใต้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุปไปยังผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่วินิจฉัยเพื่อสั่งลงโทษไล่ออกภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่ และให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งไล่ออกได้โดยไม่ต้องสอบสวนหรือขอมติจากคณะรัฐมนตรี หรือความเห็นชอบจากองค์กรบริหารงานบุคคล บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการสร้างฐานความผิดทางวินัยขึ้นใหม่ โดยยึดโยงกับความผิดทางวินัยที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ ให้ถือว่า การร้ายผิดปกติเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ในขณะที่เดียวกันได้สร้างอำนาจของผู้บังคับบัญชาขึ้นเป็นการเฉพาะในการสั่งลงโทษตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนั้น</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
				<p>มาตรา ๑๒๒ แห่ง พ.ร.บ. ป.ป.ช. จึงเป็นบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการ หน้าที่ และอำนาจในการดำเนินการไว้ครบถ้วนแล้ว ทั้งนี้ เมื่อสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงานเพื่อให้มีคำสั่งไล่ออกเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ถูกกล่าวหาฐานร่ำรวยผิดปกติ ผู้บังคับบัญชาจึงต้องมีคำสั่งลงโทษไล่ออกตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒๒ วรรคสามและวรรคหก แห่ง พ.ร.บ. ป.ป.ช. ได้โดยมิต้องใช้ฐานความผิดตามกฎหมายอื่นแต่อย่างใด” (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน, ๒๕๖๔, ส่วนที่ ๒ หน้า ๒-๓.)</p> <p>ซึ่งแม้ในส่วนของผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ผู้ถูกกล่าวหาจะยังไม่มีแนวความเห็นในส่วนดังกล่าว แต่ย่อมจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฯ และตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาข้างต้น</p> <p>ในส่วนที่สำนักงาน ก.พ. เสนอว่า ควรบัญญัติให้ชัดเจนว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนมีอำนาจสั่งลงโทษไล่ออกได้ แม้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนหรือหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกตินั้น เห็นว่ายังไม่ควรแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนดังกล่าว ควรยืนยันใช้ถ้อยคำตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเดิมที่ใช้บังคับครอบคลุมแก่กรณีอยู่แล้ว เนื่องจากการ</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
				<p>บังคับใช้และการตีความกฎหมาย ในปัจจุบัน คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการกฤษฎีกามีการตีความในการบังคับใช้เป็นแนวทางเดียวกันแล้ว ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนมีอำนาจสั่งลงโทษไล่ออกได้ แม้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนหรือหลังจากที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายวียดปกติ ตามข้อเสนอแนะ กรณีอาจเป็นประเด็นปัญหาหรือเป็นข้อโต้แย้งแก่บางหน่วยงานว่า ที่ผ่านมามีความหมายว่า กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฯ ไม่ครอบคลุมหรือไม่ อันอาจเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องตีความอีกในอนาคต</p>
		สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	<p>มาตรการร้องขอให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีคำสั่งให้ทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นผู้ถูกกล่าวหาตกเป็นของแผ่นดินเพราะเหตุร้ายวียดปกติเป็นมาตรการที่มีผลกระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลเป็นอย่างมาก เมื่อพิจารณาความในร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๒ ที่กำหนดให้ “ประธานกรรมการ ป.ป.ช.” มีหน้าที่และอำนาจยื่น คำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร้ายวียดปกติตกเป็นของแผ่นดินแทน “อัยการสูงสุด” จะทำให้ไม่มีกระบวนการตรวจสอบ และถ่วงดุลการพิจารณาและใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อันจะส่งผลกระทบต่อหลักประกันในการ</p>	<p>ในส่วนประเด็นการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจขอชี้แจงตามที่ได้ชี้แจงไว้แล้วต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติข้างต้น เนื่องจากเป็นประเด็นเดียวกัน</p> <p>ส่วนประเด็นการให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้พิจารณาคำเนิมนคดียื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร้ายวียดปกติตกเป็นของแผ่นดิน โดยไม่มีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่ไม่ให้ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครองนั้น อาจมีประเด็นพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ถูกยื่นคำร้องจะมีสิทธิฟ้องคดีเพื่อเพิกถอนคำสั่งให้ยื่นคำร้องของประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อศาลปกครองได้หรือไม่ ซึ่งอาจส่งผลทำให้การยื่นคำร้องเพื่อให้</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจากการใช้อำนาจรัฐตามที่มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้อยู่แล้วหรือไม่</p> <p>นอกจากนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๔๘ วรรคสอง บัญญัติไว้ว่า “พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วเที่ยงธรรมและปราศจากอคติทั้งปวงและไม่ให้ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง”</p> <p>การให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้พิจารณาดำเนินคดียื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินโดยไม่มีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่ไม่ให้ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครองนั้น จึงมีประเด็นพิจารณาว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ถูกยื่นคำร้องจะมีสิทธิฟ้องคดีเพื่อเพิกถอนคำสั่งให้ยื่นคำร้องของประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อศาลปกครองได้หรือไม่ ซึ่งอาจส่งผลทำให้การยื่นคำร้องเพื่อให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินต้องล่าช้าไปจากเดิม</p>	<p>ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินต้องล่าช้าไปจากเดิมนั้น ในประเด็นนี้ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๔ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนดังกล่าวจึงเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองที่จะพิจารณาพิพากษา ตามความในมาตรา ๑๙๗ วรรคสาม ส่วนการยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติของเจ้าหน้าที่ของรัฐตกเป็นของแผ่นดินนั้น เห็นว่า ไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามมาตรา ๕ ได้ให้คำนิยามว่า “คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า (๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบ ต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ (๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้การดำเนินการร้องขอให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติของ</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
				<p>เจ้าหน้าที่ของรัฐ “ไม่ให้ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง” แต่อย่างใด ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการดำเนินการร้องขอให้ทรัพย์สินจากการร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินอยู่แล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๒๒ อีกด้วย</p> <p>ส่วนหากจะมีผู้ที่ประสงค์จะดำเนินการทางศาล ย่อมเป็นการดำเนินการที่ไม่อาจที่จะห้ามบุคคลดังกล่าวไปใช้สิทธิที่บุคคลเชื่อว่าตนมีอยู่ได้ แต่ศาลปกครองย่อมมีกระบวนการก่อนที่จะมีคำสั่งรับ/ไม่รับฟ้อง ที่จะกลับกรองเรื่องที่อยู่ในอำนาจหรือไม่อยู่ในอำนาจของหน่วยงานอยู่แล้ว</p>
		สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	<p>ตามมาตรา ๔ ซึ่งเป็นการแก้ไขปรับปรุงมาตรา ๑๒๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบได้เอง โดยไม่ต้องส่งสำนวนการไต่สวนและความเห็นไปยังอัยการสูงสุด อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการตรวจสอบและการถ่วงดุลการใช้อำนาจในการใช้สิทธิยื่นฟ้องคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเห็นควรให้อัยการสูงสุดยังคงมีอำนาจหน้าที่ในกระบวนการการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบได้ด้วย</p>	<p>ขอชี้แจงตามที่ได้ชี้แจงไว้แล้วต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติข้างต้น เนื่องจากเป็นประเด็นเดียวกัน</p>
		สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	อำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการในคดีอาญามีอำนาจและหน้าที่ตามประมวล	<p>ในส่วนประเด็นการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจขอชี้แจงตามที่ได้ชี้แจงไว้แล้วต่อสำนักงาน</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามกฎหมายอื่นซึ่งบัญญัติว่า เป็นอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการในคดีแพ่งหรือคดีปกครองมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินคดีแทนรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ ที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ราชการส่วนกลาง หรือ ราชการส่วนภูมิภาค ในศาลหรือในกระบวนการทางอนุญาโตตุลาการทั้งปวง ก็มีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายอื่นซึ่งบัญญัติว่าเป็นอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เดิมกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานสำนวนการไต่สวนเอกสารพยานหลักฐานและความเห็นไปยังอัยการสูงสุด ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มีมติเพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินเป็นการดำเนินการที่ได้อยู่แล้ว เนื่องจากพนักงานอัยการเป็นทนายความของแผ่นดินที่มีความเชี่ยวชาญด้านการดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญาและยังมีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้อีกด้วย</p>	<p>คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติข้างต้น เนื่องจากเป็นประเด็นเดียวกัน</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>ส่วนมาตรการยึดทรัพย์สินให้ตกเป็นของแผ่นดินกรณีร่ำรวยผิดปกตินั้น แม้ว่าเป็นมาตรการในทางแพ่งแต่ก็เป็นกรณีที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างมีนัยสำคัญ ฉะนั้น การที่กฎหมายเดิมให้อำนาจอัยการสูงสุดเป็นผู้ยื่นคำร้องให้ทรัพย์สินที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติต่อสารนั้นเป็นการถ่วงดุลและตรวจสอบการทำงานขององค์กรอิสระหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. อีกทางหนึ่ง ซึ่งจะมีผลเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหาและยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำงานได้อย่างละเอียดรอบคอบและมีความยุติธรรมอีกด้วย ทั้งนี้ จึงเห็นควรให้ใช้มาตรา ๑๒๒ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงไม่เห็นด้วยในประเด็นแก้ไขปรับปรุงมาตรา ๑๒๒ ในส่วนประเด็นแก้ไขปรับปรุง ในส่วนมาตราอื่น ๆ นั้น เห็นด้วยตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช.</p>	
		สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง	เห็นควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานสำนวนการไต่สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็นไปยังอัยการสูงสุด ฯลฯ ตามกระบวนการขั้นตอนเดิมของมาตรา ๑๒๒ โดยให้อัยการสูงสุดมีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้	<p>ในส่วนประเด็นการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจขอชี้แจงตามที่ได้ชี้แจงไว้แล้วต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติข้างต้น เนื่องจากเป็นประเด็นเดียวกัน</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>ดุลพินิจขององค์กรที่มีอำนาจดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและกักขังกรองสำนวนคดีนั้นอีกทอดหนึ่ง ตามหลักการตรวจสอบและการถ่วงดุล มิให้อำนาจเบ็ดเสร็จอยู่กับองค์กรหนึ่งองค์กรใดแต่เพียงฝ่ายเดียว</p>	
		สำนักงานอัยการสูงสุด	<p>ส่วนมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ วรรคแรก บัญญัติว่าในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานสำนวนการไต่สวนเอกสารพยานหลักฐานและความเห็นไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิมติเพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร้ายผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินต่อไป และให้นำความในมาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๑๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เป็นการแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งประสงค์ให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร้ายผิดปกติตกเป็นของแผ่นดิน แต่ตามร่างที่เสนอมากลับเป็นอำนาจของประธานกรรมการ ป.ป.ช. ในการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อ</p>	<p>ในส่วนประเด็นการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจขอชี้แจงตามที่ได้ชี้แจงไว้แล้วต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติข้างต้น เนื่องจากเป็นประเด็นเดียวกัน</p> <p>นอกจากนี้ ขอชี้แจงเพิ่มเติมว่า แม้ว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๒ จะมีเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งประสงค์ให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร้ายผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาความตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ แล้ว การดำเนินการร้องขอให้ทรัพย์สินกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินไม่ได้กำหนดไว้ให้อัยการสูงสุดต้องดำเนินการยื่นคำร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจดังเช่นที่กำหนดไว้สำหรับกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบกับเมื่อพิจารณาส่วนท้ายของ</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>ขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินซึ่งจะเป็นการขัดต่อหลักการตรวจสอบถ่วงดุล ด้วยเหตุที่คณะกรรมการป.ป.ช. เป็นผู้ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติและเป็นผู้ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลเสียเอง โดยไม่ผ่านการกลั่นกรองตรวจสอบโดยองค์กรอัยการ ซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายด้วยเหตุที่การให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเพราะเป็นเรื่องที่กระทบถึงสิทธิของบุคคลและไม่เป็นไปตามหลักสากลการให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒ และให้ใช้ความใหม่ จึงขัดต่อหลักการตรวจสอบถ่วงดุล ซึ่งเป็นระบบสากลในการสร้างหลักประกันให้ทุกฝ่ายได้รับความคุ้มครองจากกระบวนการยุติธรรมด้วยความเป็นธรรม</p>	<p>มาตรา ๒๓๔ (๒) ด้วยแล้ว เห็นได้ว่า การที่อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องขอต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งถูกกำหนดไว้ใน มาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ นั้น คือ การดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่มาตรา ๒๓๔ (๒) ส่วนท้ายกำหนดไว้ การเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร้ายผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินต่อไป จึงเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเสนอให้มีการแก้ไขการดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าวได้ ประกอบกับเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ได้ถูกบังคับใช้มาแล้วเป็นระยะเวลาพอสมควร การเสนอปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่อาจมีปัญหาหรือเพื่อเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นย่อมเป็นการสมควรที่จะดำเนินการ</p>
ร่างมาตรา ๕ (มาตรา ๑๒๒/๑)				
๓.	ร่างมาตรา ๕ เพิ่มเป็นมาตรา ๑๒๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติ	สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	มีความเห็นสอดคล้องกับร่างมาตรา ๑๒๒/๑ กรณีให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหยุดปฏิบัติหน้าที่เมื่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ	-

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
	ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑		ประทับฟ้องคดี โดยนำความในมาตรา ๘๑ มาอนุโลมใช้ เพื่อเป็นมาตรการในเชิงป้องกันไม่ให้ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับผลประโยชน์ทางทรัพย์สิน โดยไม่สมควรจากการใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งของตนอีกอาจเป็นการป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นมาตรฐานเดียวกันกับกรณีอื่น ๆ	
		สำนักงานศาลยุติธรรม	เห็นชอบกับหลักการตามร่าง	-
		สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	เห็นว่าหลักการดังกล่าวจะเป็นการรอนสิทธิของผู้ถูกร้องหรือผู้ถูกกล่าวหาเกินสมควร เนื่องจากมาตรา ๒๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติว่าในคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดและก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้	การรอนสิทธิเป็นหลักตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๗๕ - ๔๘๒ เกี่ยวกับการที่ผู้ซื้อทรัพย์สินถูกบุคคลภายนอกที่อาจเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้มียุติเหนือทรัพย์สิน รบกวณการครอบครองทรัพย์สินอย่างเป็นทางการปกติสุขของผู้ซื้อ ดังนั้น การรอนสิทธิจึงไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการหยุดปฏิบัติหน้าที่ ในเรื่องของการหยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นประเด็นที่ได้มีการพิจารณากันมาแล้วตั้งแต่ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... รวมทั้งเป็นหลักการเดิมตามกับการสั่งพักราชการหรือพักงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
				มาตรา ๙๐ ^๔ ที่ถูกนำมากำหนดให้ดำเนินการได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
		สำนักงาน ก.พ.	เห็นว่าการนำมาตรา ๘๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลมจะขัดกับมาตรา ๑๒๒ วรรคสอง และวรรคสี่ เนื่องจากมาตรา ๘๑ เป็นกรณีผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องและเมื่อศาลพิพากษาว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่มาตรา ๑๒๒ วรรคสอง และวรรคสี่ ซึ่งบัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหากรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ สั่งลงโทษไล่ออกหรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ดังนั้น เมื่อสั่งลงโทษไล่ออกหรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่งแล้ว หากต่อมาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบประทับฟ้องคดีตามมาตรา ๑๒๒ จึงไม่อาจมีกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาจะหยุดปฏิบัติหน้าที่ได้	ในประเด็นนี้ เห็นว่ายังคงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดไว้ เนื่องจากแม้ว่ามาตรา ๑๒๒ วรรคสอง และวรรคสี่ ซึ่งบัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหากรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ สั่งลงโทษไล่ออกหรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งก็ตาม แต่ไม่ได้แน่นอนเสมอไปว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาจะสั่งลงโทษไล่ออกหรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่งเร็วกว่าที่ศาลประทับฟ้องเสมอไป แต่หากผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาสั่งลงโทษไล่ออกหรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่งก่อนที่ศาลจะประทับฟ้อง กรณีย่อมไม่อาจที่จะให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่ได้อยู่แล้ว
		สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	การกำหนดให้ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ที่ถูกยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิ	หลักการเรื่องการหยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

^๔ มาตรา ๙๐ ในการไต่สวนข้อเท็จจริง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้ผู้ถูกกล่าวหายังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอาจจะก่อความเสียหายให้แก่ทางราชการหรือเป็นอุปสรรค ในการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งพัก ราชการหรือพักงาน เพื่อรอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และหากผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาได้สั่งพักราชการหรือพักงาน แล้วต่อมาผลการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่า ข้อกล่าวหา ไม่มีมูล ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อดำเนินการสั่งให้ ผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับราชการหรือทำงานในตำแหน่งเดิม

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>ชอบ เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สิน ที่ร่ำรวย ผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่เมื่อศาลประทับฟ้องจนกว่าจะมี คำพิพากษาเว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นนั้น อาจขัดหรือแย้งต่อเจตนารมณ์และความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ ทั้งนี้ เนื่องจากการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวหยุดปฏิบัติหน้าที่มีลักษณะเป็นบทบัญญัติที่กระทบสิทธิของบุคคล จึงต้องตีความโดยเคร่งครัด ซึ่งตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๘๑ ดังกล่าว บัญญัติไว้สอดคล้องกัน ให้เฉพาะ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระหรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน” ที่ถูกยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินเท่านั้น ที่จะต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่เมื่อศาลประทับรับฟ้อง ซึ่งถ้าหากศาลรัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์หรือความมุ่งหมายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ด้วยแล้ว ก็สมควรที่จะต้องมีบทบัญญัติกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญโดยชัดแจ้งเช่นเดียวกัน เมื่อ</p>	<p>กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม โดยมาตราดังกล่าวกำหนดให้ใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งการที่กำหนดตำแหน่งไว้ในรัฐธรรมนูญย่อมหมายความว่า การดำเนินการกับบุคคลที่มีตำแหน่งข้างต้น ไม่สามารถที่จะดำเนินการให้เป็นประการอื่นใดนอกเหนือจากที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ได้ แต่ไม่ได้หมายความว่า จะไม่สามารถนำหลักการดังกล่าวมาใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นบุคคลนอกเหนือจากที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ได้ด้วย เนื่องจากตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง กำหนดไว้ว่า รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้ และตามมาตรา ๒๓๔ (๒) กำหนดให้กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใต้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำ ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม จะต้องดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กำหนดไว้</p> <p>ดังนั้น การกำหนดให้นำหลักการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหยุดปฏิบัติหน้าที่เมื่อศาลที่มีเขตอำนาจ</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>รัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติไว้ กรณีจึงสมควรที่จะต้องพิจารณาตีความโดยเคร่งครัดว่า</p> <p>รัฐธรรมนูญได้มีเจตนารมณ์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกยื่นคำร้องดังกล่าว ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่เมื่อศาลประทับฟ้องด้วยใช่หรือไม่</p>	<p>ประทับฟ้องมาใช้บังคับจึงไม่เป็นการขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด อีกทั้งยังมีการกำหนดให้การดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กำหนดอีกด้วย ซึ่งในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการนำหลักการหยุดปฏิบัติหน้าที่มาใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่แล้ว โดยกำหนดไว้ในมาตรา ๙๓^๕ ประกอบมาตรา ๘๑^๖ และคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยมีความเห็นเกี่ยวกับการหยุดปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อศาลที่มีเขตอำนาจประทับฟ้องไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๓๓๙/๒๕๖๓ ซึ่งความผิดฐานร่ำรวยผิดปกตินี้ มาตรา ๑๒๒ วรรคสาม กำหนดหากให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุปไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่วินิจฉัย</p>

^๕ มาตรา ๙๓ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดีอาญาตามมาตรา ๙๑ ให้อัยการสูงสุดพิจารณาเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวน

ให้นำความในมาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยโดยอนุโลม

^๖ มาตรา ๘๑ ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องตามมาตรา ๗๗ ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
				<p>เพื่อส่งลงโทษไล่ออกภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้ง <u>โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่</u> แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้นำหลักการหยุดปฏิบัติหน้าที่ มาใช้กับความผิดฐานนี้ เพื่อให้เกิดความสับสนในการ บังคับใช้กฎหมายจึงมีการเสนอเพิ่มเติมกฎหมาย มาตรานี้ด้วย</p>
		สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ	เห็นด้วยตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช.	-
		สำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง	<p>เห็นด้วยกับการเพิ่มหลักการเรื่อง “การหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต” โดยให้นำความใน มาตรา ๘๑ (เกี่ยวกับการหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่า จะมีคำพิพากษา การถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับ เลือกตั้งรวมทั้งผลของการถูกเพิกถอนสิทธิสมัคร รับเลือกตั้ง) มาใช้บังคับโดยอนุโลม (เพิ่มมาตรา ๑๒๒/๑) เกี่ยวกับการใช้อำนาจกฎหมาย ตามมาตรา ๘๑ ประกอบมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่จะให้ผู้ถูกกล่าวหา “หยุดปฏิบัติหน้าที่” ยอมถือเป็นการกระทำที่กระทบสิทธิของผู้ถูก กล่าวหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่การที่กฎหมายต้องกำหนดเช่นนี้เนื่องจาก หากปล่อยให้ผู้ถูกกล่าวหาเหล่านี้ปฏิบัติหน้าที่</p>	-

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
			<p>ต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาอาจจะใช้ตำแหน่งหน้าที่หรือกระทำการอันใดอันอาจเป็นอุปสรรคในการตรวจสอบ อาจเกิดผลกระทบต่องานในหน้าที่ความรับผิดชอบหรือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นอย่างมาก ดังนั้น กรณีจะนำมาตรา ๘๑ ประกอบมาตรา ๘๓ มาปรับใช้ เพื่อบังคับให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหยุดปฏิบัติหน้าที่ก็ต้องพิจารณาโดยรอบคอบและเคร่งครัดว่า ผู้ต้องหาที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐนั้นดำรงตำแหน่งอะไร การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ต้องหาต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาอาจจะใช้ตำแหน่งหน้าที่ หรือกระทำการอันใดอันอาจเป็นอุปสรรคในการตรวจสอบหรือยุ่งเหยิงพยานหลักฐานอาจเกิดผลกระทบต่องานในหน้าที่ความรับผิดชอบหรือประโยชน์ของส่วนรวมหรือไม่ อย่างไร แต่อย่างไรก็ตาม แม้แนวทางการหยุดปฏิบัติหน้าที่จะเป็นการสร้างแบบอย่างและบรรทัดฐานที่ดีให้แก่สังคม แต่ทั้งนี้ ก็ต้องเป็นไปตามกรอบและกฎเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด</p>	
		สำนักงานอัยการสูงสุด	<p>โดยที่มาตรา ๑๒๐ บัญญัติให้นำความในมาตรา ๘๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลมอยู่แล้ว กรณีไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มความในมาตรา ๑๒๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อไม่มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒๒</p>	<p>เนื่องจากไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุดที่ไม่เห็นด้วยกับการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐในคดีร้ายแรงผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินได้เอง ตามร่างมาตรา ๑๒๒ ดังนั้น จึงยังมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดร่างมาตรา ๑๒๒/๑ ไว้ เพื่อกำหนดเรื่องการหยุดปฏิบัติหน้าที่กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p>

ลำดับ	ร่างมาตรา	หน่วยงาน	ความเห็น/ข้อสังเกตของหน่วยงาน	ผลการพิจารณา/คำชี้แจง
	ร่างมาตรา ๖ (มาตรา ๑๒๓)			
๔.	ร่างมาตรา ๖ ยกเลิกความใน มาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการ	สำนักงานศาลยุติธรรม	เห็นชอบกับหลักการตามร่าง	-
		สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ	เห็นด้วยตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช.	-
		สำนักงานคณะกรรมการการ เลือกตั้ง	เห็นชอบกับการแก้ไขอ้างอิงเลขมาตรา ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการเสนอร่างกฎหมาย	-
		สำนักงานอัยการสูงสุด	เมื่อเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้อง แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๒ แล้วจึงไม่มีความ จำเป็นที่ต้องยกเลิกความในมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่อย่างไร	เนื่องจากไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของ สำนักงานอัยการสูงสุดที่ไม่เห็นด้วยกับการให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ ทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐในคดีร้ายแรงผิดปกติ ตกเป็นของแผ่นดินได้เอง ตามร่างมาตรา ๑๒๒ ดังนั้น จึงยังมีความจำเป็นที่จะต้องยกเลิก ความในมาตรา ๑๒๓ และให้ใช้ความตามร่างใหม่แทน

รายการอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน. (๒๕๖๔). แนวความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยตามการชี้มูล
ความผิดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา